

Nepodplatni se dopisi ne tiskaju. Priposlanje se pisma; oglaš. list. Likaju po običajem cenzura li po pogovoru. Isto tako je sa priloz. Nerzi se šalju poštarikom na postam. (Anesno postalo) na administraciju. "Nasle Sloga". Ime, preamie najblitit postu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, aka to javi odpravnitru u otvorenom pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se istana napiše. "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Stegom rastu male stvari, a nestoga sve pokvari. Nar. poal.

Istak svakog četvrtka na cjelom arku.

Dopisi se vraćaju ako se ne tikaju.

Nobiljgovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2 1/2, i 1 za pol godine. Izvan carevine 7 1/2 poštarine.

Na male jedan broj 5 nvč.

Uredništvo i administracija nalaze se u Via Farneto br. 14.

Jezikovno pitanje.

U sjednici carevinskoga vieća od dne 27. pr. mj. započela je razprava o takozvanih jezičnim predlozih, kojih imade u svemu deset, podnešenih od zastupnikah sviju stranaka. Svi ti predlozi dadu se u glavnom svesti u slijedeće točke: Predlaže se: da se postojeće jezične naredbe za Česku i Moravak dokinu, odnosno, da se njemački jezik proglaši državnim; da se izabere posebni jezični odbor, koji bi izradio osnovu zakona o porabi jezika na temelju ravnopravnosti svih naroda; da česki jezik vrijedi kod razprava vrhovnoga sudista; da se naredbe dokinu i narodnostno te jezično pitanje uredi zakonom, koji bi izradio odbor, te u roku od dva mjeseca o tomu izvjestio; da se jezične naredbe dokinu i jezično pitanje uredi zakonom; da se jezične naredbe za Česku i Moravak promijene i da se prema članku 19. državnih temeljnih zakona izdadu provedbeni zakoni.

Razpravu o tim predlozih otvorio je ministar predsjednik grof Thun pročitavri vrlo obširnu i željno očekivanu izjavu. Ova se izjava odnosi jedino na teško zapleteno jezično pitanje u pokrajinah zastupanih u carevinskom vieću.

Sa izjavom ministra predsjednika, koju donasmo u glavnom niže, nisu zadovoljne ni sve stranke većine carevinskoga vieća ni Niemci opozicionarci, premda bi bila vlada rada zadovoljna jedne i druge. Iz glasilah raznih stranaka carevinskoga vieća razabiremo, da se ne mogu odnositi za izjavu grofa Thuna ni Slavenci ni Niemci. Prvim nudja vlada premalo a drugi se bune, što im ne daje sve. Slavenci traže svoje jezično pravo na temelju državnih temeljnih zakona, a Niemci hoće, da se proglaši njemački jezik državnim. Jedni osnivaju svoje zahtjeve na pravici i zakonu, drugi traže u pogledu jezika premoć i nadvladu nad većinom nenjemačkih državljana.

Na ovo važno pitanje svratiti ćemo se jošte, a za sada eto izjave grofa Thuna:

Dok, osim propisa, što postoje za sudbeni postupak, te tiesne ustanove 19. čl. državnoga temeljnoga zakona, dosad nije postojao nikakov jezični zakon, vlade su pažnja scienile, da je uređenje jezičnoga pitanja izključivo pravo ekzekutive. Odatda se je malo po malo promijenilo ovo shvaćanje. Pošto se je već prije iztaknulo promijenjeno stanovište vlade, moj je neposredni predšastnik u uredu dao jezičnim naredbama, što ih je on izdao, samo privremeno obilježje do zakonitoga uređenja. Otvoreno izjavljam, da kako sam preuzeo baštinu naredaba baruna Gautscha, tako sam sveojivo i njegovu nazor, da je u zdano zakonito uređenje. Sa raznih se strana ove kuće želi zakonito uređenje, nastoji se, da se sa zakoni u obvezatnoj formi ustanove jezični interesi naroda. To je velik zadatak, koji iziskuje živo sudjelovanje svih činbenika, imade li uspjeh i dosti trajnih plodova. Narodna bura, što i danas izvrgava obiljnoj pogibelji državni brod, imade se ovom radom utaložiti, imade poslje njega pridržati samo moć, da napne jedra, da uzmognemo zaploviti k luci zdravoga naprednoga razvitka.

Velik je zadatak, što nas čeka; vriedan je rada najboljih; pa makar djelo ne može i ne će uspjeh na prvi mah. Cilj će se polučiti korak za korakom. Pozdravljam toga ustrojjenje jezičnoga odbora i obćem najozbiljnije suradništvo vlade, kod

ovih razprava. U tom će se odboru dakako morati u pretres uzeti svā pitanja, što se odnose na jezične odnošaje, jer za pravo nemamo posla, s jednim jezičnim pitanjem, već sa čitavim kompleksom jezičnih pitanja; koja su različita, prama geografskim pojmovom, rekao bih, prama uredovnoj sveri, za koju su opredjeljena. Bit će dakle nuždni prama potrebam države ili zemlje, ili prama sveri, razni zakoni.

Najnuždnija načela u zaštiti manjina u pojedinih zemljah i delovih zemlje, izvijestna pitanja, što se odnose na uređenje pučkoga školstva, teško će se moći u razpravi mločiti, hoće li se zadatak toga odbora shvaćati u višem smislu, a smislu, da se njegovim radom po mogućnosti odstrane narodne opreke, pa se na širokom polju narednoga razdora konačno uzmognu stvoriti preduvjeti mira. Ne smije se pokušati, da se teška pitanja više jednostavnom formulom. Samo ozbiljan rad, čvrsta namjera, da se postigne sporazumak, može roditl onimi plodovi, što mogu dovesti k zaštiti raznih naroda i k dobru ukupnosti. Sporazumak u najglavnijih načelih mora se polučiti prije uzakonjenja, jer bi velika zabuda bila, kad bi se držalo, da se sporno jezično pitanje može urediti zakonom, što ga većina zaključni, a može naći na jak odpr manjina.

Mi hoćemo zakon, koji je bolji od naredaba; koji, jer ima biti stalan, makar ne za sva vremena proglašen za dogmu, ipak kroz duže vrijeme odgovara opravdanim potrebam naroda i države. Odbor neka bude tio, na kojem zastupnici raznih stranaka možda kadkad u oštroj borbi, nu nadahnuti težnjom, da stvore nešto pozitivna, sa protivnikom stupaju u saobraćaj i knjaju, da nadju zakonite formule za sporno jezično pitanje. Vladi bi bilo milo, kad bi kuća zaključila, da učini ovaj odbor permanentnim, da se usljed eventualnih odgoda carevinskoga vieća razprave ne moraju zatezati. Taj će odbor morati da traži sporazumak u načelima, što bi se imala poprimiti u osnove, koje će vlada podneti odnosnim zakonodavnim zborovom.

Prije nego li što vlada iz vlastite inicijative preuzme zakonito uređenje jezičnoga pitanja, mora učiniti ozbiljan pokušaj sporazumka, sporazumka, što se prateže kako na stvar, tako i na pitanje o kompetenciji. I ako se takov sporazumak teško daće polučiti kraj uzburkanih političkih valova, uz dobru se volju ipak može polučiti. Akcija u svrhu izravnivanja narodnih opreka, što ju je moravski sabor započeo, može se smatrati nasljedovanja vriednim primjerom za pretresivanje ovih pitanja.

Jezične su naredbe od 5. aprila 1897. ukinite. One nisu odgovarale zbiljiskim prilikam zemlje. I ja sam vjeran načelu potpunoga jednakoga prava. Nu oblik, u kojem se je ono tada imalo urediti, morao je naći na živahne prigovore. Sadašnjā naredba hoće, da se prilagodi zbiljiskim prilikam, nu i ona se može ukiniti čim se stvore bolji zakoni, pače možda već uz uzajamno sporazumjenje, složli li se odbor glede nekih glavnih načela.

Nuždan je ozbiljan rad, ujedno brz rad u ovom prevažnom pitanju, hoće li se odstraniti jezična raznimica provedbom zakona. Sasvim je razumljivo, da u doba živoga narodnoga čuvstvanja ovo mora uplivati na narodne zastupnike. Isto tako treba nočiti i materijalni holjak pučanstva. Pribavitimo se polu, ujednimo sile k zajedničkom stvaranju, mesto da ih trošimo u prepirkah. Radimo oko riešenja jezičnoga pitanja, nu skrbimo u isti mah za sve ono, što država i njezini stanovnici neobhodno nužno trebaju na najrazličijih poljih gospodarstvenoga i kulturnoga života.

Široki krugovi pučanstva očekuju od parlamenta u istinu plodonosan rad, izpu-

njenje prešnih potreba. Ne razočarajmo ove nade. Ništa ne bi bilo opasnije, nego li kad bi pučanstvo samo došlo k uvjerenju, da zastupnička kuća doduše postoji, ali da nije više sposobna ni za kakav pozitivni rad. Povjerenje u parlament opet se mora probuditi, a to može biti samo pozitivnim radom. K ovom zajedničkomu radu ponovno pozivljem visoku kuću. Sve države koracaju napried na putu napredka, mi se ne mićemo, najbolje sile su smalaksale. Najdragocijenije vrijeme brezkorisno prolazi. Osvihamo se na sadašnjost i budućnost bit će nam zahvalna.

Pogled po svietu.

U Trstu dne 4. maja 1898.

U carevinskom vieću razpravlja se ovaj par o jezičnom pitanju ili o tomu, kako bi se uredilo u pokrajinah, zastupanih u državnom saboru, jedno od najvažnijih pitanja, ono naime jezično. O tomu govoriomo obširnije na drugom mjestu. Za ministrom predsjednikom govorilo je više govornika raznih stranaka. Niemci sviju stranaka zahtjevaju, da se ponajprije ukinu jezikovne naredbe za Česku i Moravsku. U tom smislu govorio je i vodja njemačke katoličko-pučke stranke baron Dipauli, koji misli, da bi se jezikovno pitanje moglo urediti jedva nakon ukinitija rečenih naredaba. Knez Lichtenstein, jedan od vodja kršćansko-socijalne stranke govorio je u nekrišćanskom smislu, da se naime priznade njemačkomu jeziku svuda prvenstvo. Ostali govornici njemačkih stranaka pošli su i dalje zahtjevajuć, da se njemački jezik proglaši državnim. Ni članovi talijanskoga kluba nisu htjeli ostanu u tom pitanju zadnji. Oni da će predložiti neka se nedira u njihovo jezikovno pravo tamo, gdje su oni na vladi, a gdje su Talijani podredjeni drugim narodom, tamo neka budu oni ravnopravni sa dotičnom većinom. Veće političke mudrosti teško da imade gdje na svietu!

Od hrvatskih zastupnika govoriti će — koliko je do sada poznato — zastupnici Bulat i Perić.

U svemu se priglasilo do 60 govornika k ovom predmetu, nu svi neće doći do rieši, jer se glasa, da će se nagoditi Slavenci i Niemci u tom, da se razprava već u petak svrši i odnosni odbor izabere.

Dne 9. t. mj. sastaju se delegacije u Budapešti.

U Italiji došlo je u raznih stranah do krvavih izgrada i nemira između gladujućeg pučanstva i redarstva. U Romanji i Pulji zavladała je tolika bieda i nevoľja, da se narod hvata oruzja i počinja svakojake zločine samo da dodje do kruha. Ovo je posljedica neukosti puka i loše politike talijanskih vlada.

Rat između američkih sjedinjenih država i Španjolske biesni oko filipinskih otoka, gdje se je razvila prva pomorska bitka. Kako se je obćenito predviđjalo, da će naime sromišna i dugotrajnim ratom iztrošena Španjolska podležti bogatim i oholim Amerikancem, počelo se obistinjavati.

Španjolsko brodovlje bijaše naime ovih dana u zalievu Manille skoro posve uništeno. Usljed toga nastali su u glavnijih gradovih španjolske nemire te bijaše vlada prisiljena proglasiti za više gradova obsadno stanje. Prvom pobjedom narasla su Amerikanom još više krila, te će oni sada još većim oduševljenjem hriliti u boj proti Španjolcem.

Dopisi.

Nerezine, 23 travnja 1898. „Kud će šteta neg na rdjava kmeč“, — stara je rieč, a tako isto: kud će nevoľja nego li na nas Nerezine. Dosti smo se borili zbog naše škole — a i sad se još borimo — nego ovo nas sada zadesila nova nesreća, da smo ovih dana ostali bez svećenika. Na 21 t. m. rastao se s nama naš velečastni pop Ivan Trinajstić, koji — kako će to biti poznato cijenimim čitateljem — nije bio našim kapelanom nego četiri mjeseca, a godinu i pol stanovao je u obližnjem selu sv. Jakov, te otale ravnao našom kapelanijom. Odatle bi on došao k nama, da nam našim umirućim podjeli sakramente umirućih, da krsti itd. Mise pako nemamo već leto i pol. Sada smo ostali kao orve bez pastira, te ako koji hoće, da svoju dušu okripi sakramentom umirućih, mora ići u Osor po popa, koji je tri četvrta sata dugo od nas. Velečastni pop Ivo Trinajstić je otišao, a na mjesto njegovo tko je došao? Za sada nitko! Dakle mjesto od 1400 stanovnika ostalo je bez svećenika!

„Pa da tako se i hoće“, govore naši „oparđili“, jer jedino sada se liepo i ugodno živi“. Tri tisuće su otišle, a još je ostalo šest tisuć ali čemo i ove brzo gledati spraviti otkle su i došle. (Oni to govore jer da na popa troše tri tisuće na godinu, a na dva brata 6 tisuća) „d' allora appena si stava ben!“ Onda „si che goderemo mezzo mondo!“ Ali ne čudite im se, cijenim čitatelji, što tako govore! Ta šta ne će reći čovjek, koji je izgubio svaki pojam o vjeri, koji se ruga krkvi i njezinim glavarom, koji smatra smiesninom ono, što milijune naroda naokupa drži i zašte ja na tisuće i tisuće mučenika prolivalo svoju krv! Čovjek, koji tako govori, nije čovjek, nego glupo i nerazborito živinče! Ta oni su sve svoje sile napeli proti popu Ivanu Trinajstiću samo da ga ne vide više dolaziti u Nerezine ni zadnje ukriepie umirućim dieliti! Pri tom im je bio desna ruka onaj čovjek, koji u ovo vrijeme nije naučio ni beknuti hrvatski. Ta on je rekao: branit ću ga i pozvati na red onog, koji bi mu kamenom razbio glavu, jer to moram, ali ću nastojati „di farlo muovere quanto prima di li!“ Bravo, anzi bravissimo! „Justicia est fundamentum regnorum“. Zarne, „rasparentissimo!“ A da ste vidjeli onog dana kapetana „Menego“, kako se je „Karbuneričen“ veselo obraćal postudencu! A da ste čuli „Pridikača“, — che famosa parllata che ga fatto in favor della nostra vittoria! i macke su ga slusale! „Divino!“ A kako i ne ćeš, ta šijor kapetan „Menego“ je taj dan tri puta — čujete — tri puta je „burtizal“ s njegovom dominijanikom. — O, tužnog li vam veselja „šijori oparđili!“ Zar mislite, da ste mu time naudili? A jok! Vi ste time dapače sami sebi još više obraz ocrnili! Za vaše „bruttalno postupanje, kojim ste s njime postupali, zna se na daleko i široko, pa i čak u Americi — čujte, čujte — i u Americi se zna! Da na daleko su čuli za vašu „bruturu“, što ste ju sabrali u vrću „avite cultura“ — Nabacivali ste se najkamenjem; sipali ste nanj takove rieči, kojih bi se stidio svaki čovjek, koji imade prst obraza, samo čuti, a kamoli govoriti! Ali kao da to nije bilo gvo; nego što jošte zadnjih dana pustā na vaše kape

likali papa i javna, samo da što izvrgnete, anglu... svećenici stalez, pri tom rieči, kojih kad se sjetim, na lice rukama. Podliri: klevetani i kazivali... sva svjeta, kao bunitejta i mira pred vlastima i vaših oberovinara! Zaisa finissima cultura, se sramovao i divljak stauujući u A vi, vi se time ponosite! Na m taj ponosi! A zašto ste sve to? Za ništa drugo, nego li za to; što toćan u vršenju svoga svetog zva- ja je ljubio svoj majčinu mila- isan - hrvatski jezik; što je ljubio du zemlje, po mnogu i mnogu gerku pogutano u ovo kratko doba, što jedju nam; bio si ocrnjivan u no- i pred vlastima, kao bunitelj, kao sluga svoga gospodara; bio si an i počasen "brutalnim" riečima n u vršenju tvoga zvanja. Ali tom tvoje značaj ostao je čist, lo ostalo je neokaljano! Vapio si a onima, kojih slipesto stranpuću- ti, bitjici ih dovesti na pravu stazu; rieći ostale sa kao i one vap- pustinjii. Tvoje rieči pale su na emlju! Da, samo malen broj oda- tvorne glasu, nu drugi će, mislimo, da ne bude prekasno. Da, pope u si gudio, kako se to dolikuje come si se posvetio; al dandanas u gudi, gudaom ga po prstima

da one - što su se odazvali asu - sada, pope Ivo, voditi; s tješiti i savjetovati u ovolikim , gdje nam uvijek pred očima , koji nas gleda proždrijeti!? O keti ostati će nam za uvijek u na- i; po njimi ćemo si krčiti daljnji yeslom: Za krst častni i slobodno- kako da ti se odužimo za sva činstva, što si nam ih učinio? nikako! Nego moliti ćemo Viša- a, da ti on udjeli sve ono, što želiš. Mi pako boriti ćemo se, i je jedino spas! Da, boriti ćemo , što je naša: "Pak nek grakću a zlobna jata - Ima još, ima a", i u Nerzinah. - S Bogom primi naš iskren pozdrav i že- u sreću, nego li siju imao ovdje! Dobrinjem čestitamo, što su za vngod dobili uzorna, značajna i fenika. - Sjedaj se u tvojoj as, u ovoj babiloniji smutnje i anujućih.

Rapodana.

e pišu nam I. t. mj. Sjeđati će "Naše Sloge" glasovite razprava- a, trgovca i posjednika u Sijani, o osudjen u Rovinju, što se je za vrijeme izbora uzprotivio sjeđati će se i neklih čudnih za- oji su tom prigodom došli na andarskom četovodnji, koji je post izvaja, da je Valetić nedužan zapisniku, da on to nije izka- ve to nije pomoglo. Valetić je u za prestupak u vrijeme izbora namjeravao je oznati puljski velikan na čelu čitaonice da s nje skine hr- bojnicu, i bio je arsitran tom od nadkomesara policije Zeni. morala je biti razprava, i to uju, kao za Valetić, već ovdje a jednostavni prekršaj. Pak što o? Bio je jednostavno riešen, ma netreba.

Zapisnik

upštine "Gospodarske zadruge", i Kastvu dne 11 aprila 1898.

I. utnosti prdsjednika gosp. Dra- ; koji je bio zapriečen doći na pozdravi nadošle članove drus- redsjednik g. Frane Dukić krat- rovan i zahvalni im, što su se izvju odbora i došli na skupštinu likom broju. Bilo ih je preko ih strana Kastavštine. Bio je kodjer naš državni zastupnik Spincić i drugi prijatelji puka.

II. Izvješće tajnika

u zadruge od 19. aprila 1897 do 11. aprila 1898.

st mi je, da vam u kratko ocr- poslovanje društvenog odbora godinu t. j. od zadnje glavne

skupštine držane 19. aprila 1897 - do danas.

Da obavij razne društvene poslove imao je odbor kroz to vrijeme 5 sjednica. Prvu sjednicu imao je odbor odmah iza glavne skupštine u svrhu konstituiranja. Predsjednikom bio izabran Dr. Matko La- ginjia, podpredsjednikom Frane Dukić, taj- nikom Mato Šepić, a blagajnikom Tjekoslav Jelusić. Izbor gg. predsjednika i podpre- sjednika potvrdilo je visoko namjestništvo odpisom od 18. maja 1887. br. 9006.

Pošto je odbor uvidio, da neimade dostatan broj društvenih škropilnica, naručio je još 17. novih i dao stare popra- viću tako, da ih sada imade društvo u svemr 77, od kojih su samo dvie tri tako pokvarene, da nisu više za porabu. Da budu sve te škropilnice u redu, kad bude trebalo škropiti, želi odbor iste natrag- imati, da na svoje oči vidi u kakovom su stanju i da pokvarene dade već sada po- praviti. Umoljavaju se radi toga gg. član- ovi, kod kojih su društvene škropilnice u pohrani, da iste čim prije izvole izruči- ti g. blagajniku Jelusiću, koji će im ih vratiti, kad bude doba škropljenja. Prepo- ruča se članovom, da škropilnica rabe red- nom tako, da se po mogućnosti svaki član može istimi služiti. U tom pogledu bilo je prihuzba prijašnjih godina, a bilo ih je i ove netom minule godine i to na razne načine: ili da jedan ili drugi društvenu škropilnicu skoro izključivo sam rabi, a drugi da je nemogu nikad dočekati; ili pak tako, da ovaj ili onaj podvudje škro- pilnicu i nečlanom a pravi članovi, da se je nemogu služiti. Društvo imade sada, hvala Bogu, toliko škropilnica, da se mogu ishko svi odrediti ako je u vrijeme škro- pljenja ikoliko ugodno vrijeme, a da po- sluga bude još bolja predlaže odbor, da se za ovu godinu nabavi još deset no- vih škropilnica. Preporuča se članovom također, da na društvene škropilnice paze kao na svoje, da ih neizručuju komu tomu, koji neznaj njimi ravnati i da ih čsto o- peru, kad im odrabe. Tim će pristiđiti društvu mnogi potrošak za popravku.

Ove zadnja godine pojavila se je o- pet u većoj mjeri i druga bolest na lozi naime lug ili popel, proti kojoj uporablja se sumporanje. Odbor išao je članom na ruku, i u tom pogledu kupio je 10 novih mešica za sumporanje minule godine, i u proračunu ove godine predvidio za dobavu drugih 10 mešica, te će ih društvo onda imati 40.

Prošle godine naručeno je bilo 50 kvintala modre galice naproti 32 kvintala prednajsja godine. Ovih 50 kvintala razpa- calo se posvema a osim toga još barem toliko kupljenog pri raznih trgovcima u Ka- stavšćini i Rieet. To je najbolji dokaz, da društvo vrši svoju zadaću i da napreduje samo upliva također i na nečlanove, pos- jednike, obzirom na razumno obdjeljvanje posjeda i gojenje loza. Ove godine naru- čio je odbor opet 50 kvintala modre ga- lice. Neznaj se jošje posve točno, koliko će članove koštati i kgr., ali će biti svaka- ko cenija nego lani. Članovi moći će ih istu kupiti u Kastvu kod blagajnika gosp. Jelusića, u Bukavcu kod odbornika gosp. Vjek. Kinkela, a u Sr. Mateju kod odbor- nika g. Mata Trinajstića na Vozišću.

Sa gojenjem američke loze nije se moglo jošje ni ove godine započeti. Ako bude uspeha, valja stvar prije dobro pro- učiti i temeljito započeti. Čuju se radi toga i prigovora na odbor i spočitavanja, da je ovaj ili onaj već zasadio toliko i toliko američke loze, a gospodarska zadruga, da svojim članovom nemože dati ni rozga ni vabaca iste loze. Preko svoje volje, u samo da zadovolji njekojim članovom, o- bratio se je odbor u Poreč i u Goricu u svrhu, da dobavi rozga američke loze; ali iz Poreča niti glasa, a iz Gorice od- govaraju, da ih nesmiju dati preko svoje granice. Preporuča se članovom, da budji oprezni sa donasanjem američke loze u rozgah, ili još bolje, da se strpe još koji godinu, dok im ih sama naša zadruga bude mogla dati, koja će gojiti američku lozu iz sjemena, kako je izključena svaka mogućnost, da se donese slioksera u naše krajeve. Podnipošto pako uerka nedona- šaju vabaca američke loze, jer bi tim mo- gli uništiti svoje i ostale vinograde i tako rekud upropasti Kastavšćinu.

Za Bukavačku stranu predlaže odbor dobaviti jednog bika, ako se bude našao sposoban čovjek, koj bi ga preuzeo.

Nekoje pčelarске sprave darovao je odbor pučkoj školi u Zametu, a nekeje ostale su još društvu, da ih raspodijuje među članove pčelare, ako utrbaju. Predlaže, da se i ove daraju kojoj pučkoj školi, jer je pučka škola pozvana i najla- gđe može djelovati na razvoj u toj struci gospodarstva. U sjednici držanoj 3. jenera ove go-

dine odlučio je odbor odsteti za orknulo blago. Nije se uzelo u obzir orknulo te- laje, jer ova nisu bila osjegurana, nego samo krave, od 80 for. 50 novč. aplaćeni osjegurine, razdjelilo se je četvoricu po 20 for. i to: Brajan Ivan u iz Matulji k. br. 14. Široki Ivan u iz Brnići k. br. 11. Marčelji Ivan u iz Martelji kbr. 4 i Jar- das Ivan u iz Brnići kbr. 33. Da se u buduće uzumogne veće odstete davati, predlaže odbor veću osjegurnu taku i to 40 nč. od glava.

Društveni predsjednik Dr. M. Laginja izabran je ponovno u stalni odbor kultur- noga vieća u Poreču sa glasovi Podgra- dske, Opatijske i ove gospodarske zadruge. Sa radošću vam mogu javiti, da je naša zadruga i ove godine liepo napre- dovala. Upisalo se je 75 novih članova, većinom iz Hosti, Zameta i Pabri; dočim ih je izstupila nekolicina iz Puži i Zvo- neća; Bog zna iz kojeg uzroka al stalno ne krivijom odbora. Svih članova broji sada zadruga 866. Najviše članova broje zupanije: Brnići, Kastav, Sroki, Marčelji, Spincići, pak Brnasi itd.

Zaključujući ovo izvješće sa željom, da nam zadruga uvijek ovako liepo na- predjuje, da nam broj članova uvijek raste, te tako združeni lahko uzumogne uzdi- gnuti se u gospodarskom pogledu.

Izvješće tajnika prima se osim one točke, gdje se govori o osjegurnoj taksi za blago. Na predlog g. Mata Srdoč Mar- kovića ostaje i nadalje osjegurna taksa 20 novč. od goveda, obzirom na to, što je jedva prošle godine bila snižena od 50 na 20 novč.

Table with columns: Pristupak, Razhod, Prihod. Rows include: Pisarnički paušal, Izobna blaga, Priponok unapređjuju go- sponstva, Dobra orudja, blaga, sjemena, Nova uret na po-šćida aplaćen, Prinos društvenom blagu, Uloženi novac na kamatu, Razni troškovi, svota Razhoda, svota Prihoda, svota Razhoda, svota Prihoda.

Proračun za god. 1898. I. Pristupak.

Table with 2 columns: Item, Amount. Rows include: 1.) Članarina, 2.) Pomoćnik za osjeguranje blaga, 3.) Darovi, 4.) Pristupak društvenih poslučeca, 5.) Interesi uloženeog novca, 6.) Pristupak od takse lovnih karta, 7.) Prinos zemalji, kult. vieće: a) za škropilnice, b) za nabavu bikova, 8.) Razni prihodi.

II. Razhod.

Table with 2 columns: Item, Amount. Rows include: 1.) Uprava: a) pisarnički paušal, b) blagajniku, c) za birgu i pohranu društvenog orudja, d) občinskiim dvornikom za u-ručenje poziva i dr. spisa, 2.) Izložbe, 3.) Pripinoci za unapređjuvanje gospodarstva: a) pčelarstvo, b) odškoda, za blago što crkne, c) Uspisna dvojice članova u društvo sv. Jeronima, d) gospd. poučnik i pučki list, 4.) Dobava orudja, sjemena i blaga: a) 1 bik za Bukavašćinu, b) 10 škropilnica Dovičona, c) 10 mešica za sumporanje, d) Popravak društ. orudja, e) Održavje za djeljvanje na glavnoj skupštini, 5.) Dobava američkanske loze.

- 6.) Pripomoci lista, Naše Sloge* za gospodarsveni dio 1898 for. 10.-
7.) Novac nožen na interese (9 članova) utemeljiteljstva glavnica 20% " " " 40.-
8.) Razni nepredvidjeni troškovi " " " 9.80
Ukupno for. 648.-
Kastav dne 3. jenera 1898.

Frašina i Jurina

Fr. Va Rovinju da išca novega poteštata. Jur. Ter- imaju tamoo Bartolica i Matia Kampitejn. Fr. Vero nemale Revinježi za njih kako ni za lanjski snig. Jur. Čes red kopači ali kampađoju? Fr. E, oni, keh je više i ki pošteno kruh služu. Jur. A znaš kako su šiori u Rovinju kri- čali za kopači, kada su oni svojga čovika stavili za poteštata? Fr. Na? Jur. Kántali su kako i pijani ovako: Eri, eri, eri, vija konšiljeri. Va, va, va, vija poteštata. Fr. Samo da nebudu još ti šiori morali bižat u more pred kopači.

Različite viesti.

Osamdeseti rođendan. Slavni hrvatski književnik i naš mnogoljetni predplatnik g. Ivan vitez Trstki prošlavio je na 1. t. mj. u prijateljskom krugu svoj osamdeseti rođendan. Dični naš starina proslavio je taj riedki događaj krepka zdravlja i v- dra duha, a mi mu iskreno želimo, da bi još mnogo i mnogo svojih rođendana o- vako čit i zdrav proslavio!

Članovi cjenitbene komisije. Ministar financija imenovao je članom cjenitbene komisije za osobnu dohodarinu u cjenit- benom polit. kotaru Volosko gosp. Frana Monjat posjednika, župana i občinskoga savjetnika u Zamotu (obč. Kastav) a zam- jernikom g. Ferdn Karlavarisa trgovca u Kastvu.

Obćinski izbori u Oprtlju uništeni. Ođ 14-18 marca t. g. vršili se u Oprtlju obć- diuski izbori, pošto bijaše novoizabrano zastupstvo razpušteno, jer nije taljanaška manjina zastupnika htjela prisustvovati konstituiranju zastupstva. Ođpornikom nije pno radi toga ni vlas sa glave (koliko je nama poznato) premda je to čđto proti jasoumu slovu zakona. A zašto? To će znati politička oblast u Poreču, odnosno c. k. namjestništvo u Trstu.

Mjaseca marca biralo se novo zastup- stvo, opeta proti jasnomu slovu zakona, na temelju starih občinskih listina. A za- što pak to? I to će znati politička oblast u Poreču. Prigodom toga izbora izabrala je talijanaška stranka u sva tri tiela na temelju posve krićih i pokvarenih listina svoje pristae. Proti tomu izboru podneslo se više utoka na c. k. namjestništvo u Trstu naši obćinari, prijatelji mira, reda i zakona. C. k. namjestništvo nije moglo od manje a da te utoke neuvaži, jer je povrićea zakona bila odviše očita, pre- već gruba i težka. Ono je dakle uništilo zadnje občinske izbore u Oprtlju zadovol- jiv tim zakonu i opravdanom zahtjevu svega čestitoga i pošteno mislećega pu- čanstva one občine.

Ako smo dobro obaviesiti biti će imenovani upraviteljem one občine posebit komesar, komu će se dati u pomoć nje- koliko obćinara kao opravno vieće. Ide- mo da vidimo kako će izpasti izbor toga komesara toga vieća. Izbori u Marčani. Dne 25. aprila tek- g. obavili su se ovdje občinski izbori za upravno vieće, u kojih je naša stranka sjajno pobjedila u sva tri izborna tiela. Krnjejsko-saronjackska stranka nije se ni usudila postaviti svoje odbornike za III. i II. izbornio tielo, dočim je za stalne držala, da će pobjediti u I. tielu. Ali i ovdje joj još sreda bijaše; načinnie valiki nasco, jer jedva smogose 8 glasova, te bijaču izabrani naši predložnici sa abso- lutnom većinom. Zivili svjestni biraci i njihov vodje

lični naš **Viktor Marot** i samo tako na-
 prijed, pa će i nam sinući dani koji su sreće
 i slobode zlatna.
Zastupnik Spinciću će znanja. Prijat-
 eljadi: Mogli smo, g. uredniče, ovaj slučaj
 javiti izravno g. zastupniku Spinciću, nu
 jer će zanimati i šire občinstvo, javljamo
 mu ga putem dišne "Naše Sloge".

Dne 14. februara upravo je rodoljub
 naš **Orlić Ivan**, mesar na Pantu, slediočki
 hrvatski sastavljeni molbu u Mali Lošinj:
 "Sl. o. k. kotarsko Poglavarstvo!
 Smjerno potpisani namnio sam pre-
 nesti svoju mesarnu iz kuće br. 73 u vla-
 stitu kuću br. 272."
 S toga molim Slavnostu, da to pre-
 seljenje na znanje uzeti blagoizvoliti i pro-
 menju kućnog broja na prvitoj dozvoli
 upiše.

Punat 14. veljače 1898.
Orlić Ivan, mesar.
 Na tu molbu-prijavu stigao je **Orlić**
 putem občinskoga glavarstva u Pantu sledi-
 deći — dakako hrvatski odgovor:
Alla spettabile Podestaria
 Ponte.

Coll' invito d'informare la parte che
 non s'è più prendere a notizia la rinuncia
 all'industria prima che sarà restituito il
 mandato di pagamento dell'imposta sul-
 l'industria. Verso ritorno.
 I. r. capitano distrettuale
 Lussino il 21 Febbraio 1898.
 Zneck m. p."

(da se nemože uzeti do znanja odkaz o-
 brta prije nego li bude povrćen platežni
 nalog na porez obrta.)
 Vidite, g. zastupniče, kako poznaju
 dobro hrvatski jezik kod c. k. poglavar-
 stva u Lošinj i kako su tamo uzeli rog
 za svedu!

Ovo priobćite ministru predsjedniku
 g. grofu Thunu (koga nam lipo pozdravite)
 kao dokaz, da političke oblasti u Istri
 odgovaraju v a z d a na hrvatske podneske
 — hrvatski. I ništa drugo!

Plemeniti dar. Iz Rovinskoga sela
 piše nam prijatelj, da je poznati veletr-
 žac i prijatelj istarskih Hrvata g. Gjuro
 Ružić na Rieci podario mladu "Hrvatsku
 čitaonicu" u Rovinskome selu sa 20 poučnih
 knjiga i sa 20 kruna.
 Ugladati se i drugi imućnici u plem-
 nito dielo čestitog rodoljuba, komu
 neka to Svevišnji stokuu donaplati.
 Iz Rieke brzojavljaju, da je inčer opet
 razpušteno gradsko zastupstvo, koje se
 protiv uvođenju nekotih mađjarskih za-
 kona na Rieci.
 Za družbu sv. Cirila i Metoda. Srđoci
 i Zamećani (obćina Kastav) sakupljeni u
 kćmi Josipa Srđoča od veselja, da jih je
 posjetio presvj. g. biskup sabraše za našu
 družbu for 5.62.

Podružnici sv. Cirila i Metoda u Pazinu
 darovano: 15. 6. 97 sakupljenih kod g.
 župnika Iv. Gabrielića for 16.05. Dr. A. P.
 50 nčv. 15. 6. 97 Mate Ćesić sakup-
 lenih u lindarskom Polju f. 4.20. 4. 8.
 97 i 29. 9. 97 na štovu kod g. L. M.
 for. 15, za grozd prodan u čitaonici for
 3.20, Trošt Jaraj dara novč. 30, u ime
 dobre ruke za novu godinu sakupljeno na
 posjelu kod g. L. M. for. 22.14, prigodom
 odlazka g. Dr. A. P. sakupljeno f. 7.50,
 za dva sladkiša i ljubicu dražbovanih u
 čitaonici for. 11.87, 16. 2. 98 darovan 1.
 rubalji.
 Zenskoj podružnici u Kastvu polario
 je g. **Rudolf Dešković**, pomoraki kaletan
 putem obć. načelnika g. **Mirka Jelušića**
 na uspomenu bermanja svojih kćerka dvie
 kruna. Živio!

Interpelacija zastupnika Gambini-a. U
 talijanskim novinah čitamo, da kaul inter-
 pelirati cesarku vladu u Beču talijanski
 zastupnik i zemaljski prisjednik (Njega
 nije sram biti jedno i drugo, ajbo! Op.
 slag.) radi razpuštenja mjestnoga školskega
 vieća u Osoru.
 Mi smo javili u br. 3. t. g. da bijaše
 razpušteno mjestno školsko vieće u Osoru
 jer da nije hotjelo vršiti naloge više ob-
 ćlasti.
 Ako se uvaži kakvih li je sva nedo-
 stojnih sada zbijalo to školsko vieće sa
 hrvatskom pučkom školom u Neretznici i
 kako je ono samotano preziralo sve na-
 loge i naredbe viših oblasti u tom po-
 gledu, tad se zaista svatko nepustran
 mora zapitati: odakle toliki kuraj g. za-
 stupnika i zem. prisjednika Gambini-a?
 Razdor u občinskom zastupstvu u Mo-
 tovanu. Pod tim naslovom javili smo u br.
 5. našega lista ove godine, da je usljed
 razdora većine talijanskih zastupnika ob-
 ćine Motovan mladi načelnik položio čast
 i da se je imalo birati dne 3. februara no-
 voga načelnika. Izabran bijaše doista na
 sjednici od dne 3. februara načelnikom je-
 dan od prvaka talijanske stranke, neki
 Corazza. Na mi: njegova vlada nebijase

aretina, ni njegovo gospodarstvo nije trajalo
 dugo. Od tamo nam javljaju, da medju
 talijanskim vladom još uvijek nemir i razdore
 pak da je i, najnoviji načelnik Corazza po-
 kojim čast, te da će biti za obćinu ime-
 novan posebni komesar. Eto, to su. Vam
 te izorno upravljane talijanske obćine u
 Istri!

Molba na pred. Ordinarijat u Poreču.
 Oduale nam piše prijatelj, da je stigla na-
 lamostuji. Ordinarijat molba iz Rovinskoga
 sela sa 14 potpisa prvaka onog mjesta,
 kojom mole, da im pred. Ordinarijat digne
 sadašnjega župe-upravitelja, odlučnoga
 Talijana, koji nepoznaie niti postuje jezik
 svega pučanstva, naime hrvatski jezik.
 Molitelji se: ovrato nadaju, ja će pred.
 Ordinarijat njihovoj posve opravdanoj želji
 zadovoljiti, te maknuti svjedeni, koji ne-
 vrši niti može vršiti medju onim pučkom
 svoju uzvisenu za laču. Mi bismo dooboko
 žalili kad nebi došao pred. Ordinarijat u
 susret ovoj želji onog dobrog pučanstva
 koje već dugo mirno podnaša nepravdu,
 koju mu čine talijanski svjedeni u po-
 gledu jezika. Zadolovajte, gospodo častna,
 putku kad Vas nepita drugo nego svoje
 pravce.

Veliki koncert priredjuje ovdješnje pje-
 vačko društvo "Koto" u redutnoj dvorani
 kazališta "Politeama Rossetti."
 Za družbu sv. Cirila i Metoda sabrao
 dne 1. maja u Bukavcu kod Kinkela prav-
 nič Brčić for. 4.46, koje je predao bla-
 gajniku muške podružnice u Mihotićih.

Riedko odlikovanje. Kako piše "Wi-
 ener Zeig." od dne 27. pr. mj. je dozvolilo
 Njeg. Velič. previšnjom odlukom od dne
 6. aprila, da može ljubljanski ljekarnik
Gabr. Piccoli primiti i nositi od Njeg.
 svetosti pape Lava XIII. podjeljeni mu
 naslov *papinskoga dvorskoga dobravljača*.
 Krstić na obćinickoj klupi. Obćelac
 smo zadnji put, da ćemo se vratiti čim
 prije na zanimaju razpravu prot. Krstiću.
 Ovršnjemo već danas svoje obećanje.

C. k. državno ovršajničko tužilo je
 poznatog mutikašu na Kastavčinil: radl
 toga, što je dne 2. augusta 1897. u Ma-
 tuljkih, kad je c. k. sudbeni podvornik
Ivan Virant htio, da provede ovršiti pre-
 nos konja i kočije, te je već držao konja
 za uzde u tu svrhu, udario bičem vedkrat
 po konju tako, da je isti počeo teći, bu-
 duć uprežen pod kočijom, i prisilio po-
 dvornika Viranta, da pusti uzde i odu-
 stane od naloženog mu prenosa; što se
 je dakle time suprotstavio silovitim po-
 stupkom osobi naznatoj u § 68 Kz., koja
 obavljase dužnost svoje službe, u namjeri,
 da zaprijeti na taj način isto obavljanje,
 budući se suprotstavio oružjem — po tom
 radi zločina javnoga nasilja predviđenog
 u § 81 Kz. kažnjivog po § 89 Kz. viši
 stupanj kazne". Na temelju takve obću-
 nice odredilo je ovdješnje zemaljsko su-
 dište glavnu razpravu prot. Krstiću za dne
 19. pr. mj., te je ista i obdržavana na
 taj dan. Obćinicki je pristupio sa branitel-
 jem Drom. *Ivanom Martinolićem*. Svje-
 doci obćužbe bili su c. k. sudbeni podvornik
Ivan Virant, *Feliks Stanger*, zastupnik
 ovršajničkoga, žene Krstičeve i *Ivan
 Sindović*, zapriješeni vještak, koji je u tom
 svojstvu prisustvovao ovrhi predviđenoj u
 obćužnici. Sudbeni dvor bio je sastavljen
 od savjetnika *Crisis-a*, kao predsjednika,
 te od savjetnika *Maffei*, *Ghira*, *Petrom*,
 sve četvorice Talijana. *Krstić* bijaše radi
 toga očit vesela lica.

Razprava je tekla kao obćino. Pred-
 sjednik izpitav Krstića, saslušao je svje-
 doka.

Virant potvrdio je u glavnom obću-
 žnicu nakon što je pripoviedao, kako je po
 sudbenom nalogu došao Krstiću, da obavi
 prot. njemu ovrhu pokretinima uz prenos.
 "Ja sam", veli *Virant*, "nagovarao Krstića
 neka se neopire, pa ja i Stanger smo
 sgrabili za uzde konja. Krstić zasav u ko-
 kočiju udario je bičem, a ja, da spasim ži-
 vot, stisnut medju konjem i zidom, morao
 sam pustiti uzde, te je Krstić odhrlio koč-
 ijom pat Rieke".

Stanger potvrđivao je u glavnom što i
Virant. On veli: "Najedanput kad je Krstić
 opazio mene s čovjekom, koji bi bio
 imao biti sekvestrator, skoči hitro u koč-
 iju i na pitanje *Virantovo*, što misli oći-
 nič, odgovori srđito, da će oćiti; tada se
 je *Virant* opro njegovom odlazku. *Krstić*
 je sasvim tim udario bičem i htio je po-
 bjegnuti, kad ali *Virant* uhvati za uzde
 konja. Nu silom ga je konj povukao iz
 dvorišta na put a *Krstić* ga je tada udario
 bičem tako, da je konj počeo skakati
 i teći, a tada se moralo pustiti uzde, da
 se nezaglavi.

Sindić izpovijeda, isto pa kaže i ovo:
Krstić je rekao tada, da onaj dan neće
 biti zapljenjeni nit odneseni ni konj ni
 kočija".
 Drugih svjedoka nije bilo saslušano,

a pročitalo se medju drugim neznatnim
 svjedocanstvi: što staroga *Maleša*, o koj-
 jem veli zapiski, da "je i impresionir
 d' un ebbe"; on je u kritici dan zapre-
 guno konja *Krstić* ali neproglasivio nimalo
 obćužnici. To isto se mora reći i o izkazu
 gospođe *Ambrosini*, knježgadžarice *Krati-
 čev*, koja samo tvrdi, da su konj i koč-
 ija bili nejezili, jer da ih je ona kupila,
 ili bolje, da ih je *Krstić* za nju kupio po-
 slednji put u tu svrhu na njezino ime.
 Medju inim ustanovljeno je i to, da no-
 tarski spis, kojim *Baldo Jerolim* na Rieci
 oćinuje, da je predao *Ambrosini* konja i
 kočiju, mosi datum baš od 2. augusta 1897;
 ali to neima važnosti u stvari kad se radi
 o ovrsi, pa o nasilju kod nje, jer treći
 vlastiti ima uvijek pravo razvrgnuti sve
 ovršne korake u pogledu svojih stvari:
 sila je izključena.

Prozalo je na razpravi i to, da *Kr-
 stić* ima patentu za trgovinu vina na ve-
 liko, ali da u njegovom stanju niti drugdje
 nema traga vina ni bačvam.

Iz pročitanih spisa je bilo utvrdjeno,
 da je *Krstić* bio kažnjen tri puta radi u-
 vriede poštenja, jedan put radi uvriede
 obćinickih organa a jedan put radi prevare.
*Političkih informacija nije se pročitalo, jer
 državno odvjetništvo nije ih niti predložilo.*
 Zastupnik urž. odv. *Clarici* zagova-
 rao je odlucno obćužbu i dokazao — te-
 kog li dokaza, kad su svjedoci sve pot-
 vrđili — da je *Krstić* kriv.

Branitelj *Martinolić* pitao je riešenje
 od obćužbe.
 * * *

Doniell smo u cijelosti ovaj slučaj, da
 se vidi kako se zakon uporavlja u raznih
 slučajih. Mi naravski nesjemo kritizirati
 osude; sudci su u tom neodvisni i samo
 Bogu odgovaraju za svoj pravorek. Jedno
 ćemo ipak spomenuti, a to je, da je ovaj
 pravorek u velike iznenadio sve naše
 pravnike. Jer, premda događaj, koji se
 opisuje u obćužnici, sačinjava posvema-
 ničn zločina javnoga nasilja, i kad se
 ga nebi uzelo takvim, bilo bi se uteklo
 blažijemu § 314 Kz. ili ustanovam zakona
 od 26. maja 1883 br. 78 D. Z. L. (obez-
 uspješnje ovrhe).

Kastavske pačuharije. No, sada ste
 videli. Koliko sam vam ja laločil i pred-
 ka: ljudi božji, držite se domačeh, aš
 domađi domađega ča samo do jami zavuč,
 ma ga neče nutra rinat. To će storit tuja
 tužlja. A vi, ste ljudi moji dragi, sve moje
 bejedli držali za šerki burki, pak ste više
 vetovali propalcam, dotepencem i landrov-
 cam, nego mane, domađemu domorodu.
 Pak ča ste, na jedno rešene, najzada do-
 žveli, a? To vas ja sada pitam. Smo spali
 morde već pod tu nesreću Hrvatsku? Su
 l' već kega od nas terali, da platimo veli
 aćionali i silni davki na ženu, decu, po-
 nežno, kokosi i — mački, a? (Po svetega
 Kirijana, mi smo već za sve to plađali, a
 najviše za mački, aš samo vavek neč da-
 vđli i slagalni pak sve zamao. Op. Lovrine.)
 Ča govorite na to? Su već kega od nas
 istarskih Hrvati, ki držimo za *Spincića*,
Laginj i drugeh, prognali va Hrvatsku,
 kako su klaunali ti vaši mađji? Pokazite
 mi samo jednoga, pak ču staviti glavu na
 ček. Mi istarski Hrvati smo ostali ono, ča
 smo i prvo bili: lepo ćujeni i vijeni od
 svih pametneh i pošteneh ljudi. A vi, neki
 ter neki, ki niste još ni sada pogledali,
 ča ste? (Mladi mađci pogledaju va osam
 dan, a tužni stari brkači još nisu ni sada
 pogledali. Op. Matini). Poruga, tuga i
 žalost svojem sasudom i celemu svetu. Voli
 se vaku za rogi, prasci, da mi je prostore,
 za nogi, mački za vrat, a nemi i bedasti
 ljudi za — nos. Ala, ča škoda, da nisu
 vam samo već svi nosi zdrli! Barem bimo
 za večna vremena znali, ki su prodanci,
 propalce i izdajice našega roda i domo-
 vine.

Neka bude! Stari ljudi deju: Obeća-
 nije je syete dugoavaj. Ča pošten čovek
 obeća, ono mora po svi puti i storit. Vam
 su obećivali zlatna brda i srebrni dolci,
 pak ča su vam dali? Tovara, ki njim glavu
 nosi. — Cesti, Lisinu, Lužinu, podestariju,
 škola — a seš! Pak od sve te gracije
 bože ste dobili — stršč pod nos. Huje
 vam budi, aš bolje niste ni zaslužili.
 Nego pustimo to ča, pak homo mrvu
 naprovo. Vidjemo malo, kakovu korist imaju
 mački od ove *kumedijs* pod loncem. Za
 nekeli sam vam jur svojni pripačuhal, da
 njim je ona lepa starina (Zivila starina!
 Op. Mateše), ku su njim njibi stariji pu-
 stili, šla ravom zlvogat. I to su sve bili
 vaši gončini. (Sada smo komad pravi gon-
 čini, kada nas gone s naše starini. Op.
 Luštrot.) Neka mi dragi Bog grehi prosti,
 ne veselim se ja tudjoj nesreće, nego ja
 samo to apomijajem, neka svet vidi, ka-
 kovi gospodari su bili ti prvi od mačke
 kompanije. Nežni pak su se svadili s rođ-
 *) Čiit utisak bedastopa čovjeka.

binom, prijatelji, s Petrom i Pavlom, da
 jih, sada mnogi gledaju s grdim okom.
 Nekeš pak spet, ki nisu bili rojeni za
 motiku; sada ni štrpača ne žuli.
 Drugi spet moraju poč va hlad ječmik
 stadi. Mane jih ni žal, al tako ja zdrav i
 vesel, smila misle one ujha siroki, ka moraju
 doma za rad njih trpet za drvo i za
 kamic.

Treti pak su se nebore preživeli za
 par meseci s tum maćjum kumedijsm. Ovi-
 sem je još šlo najbolje, a to su bili prvi
 i najveći kapi. Nego i njim je već kobilica
 krepala.

Videjte malo *Kajfu*, ki je celesnu ko-
 muuu vodit mtil. Duple je "mačka" njav-
 kala, le se je nekako krpal, a kada je
 peti stegnala, valje mahom je sirota ne-
 bila početi i on parklji stezat. Ja, kad
 kralva krepja, spolovina pasa. Sada, kada
 ni ča *papiti* i *bumbidi*, šal je nebog va
 špital, aš da je — bolni. Baš čudna je
 ta njegova nesrećna bol, ku svi duhtori
 ovega sveta ne razumiju. Danas ti je zdrav
 kako jaje, a jutra neka mu samo bura
 puhnue va — žep, siromah se plemanja i
 prelama; kako da ga *fiorencia* lomi. (Ča
 čete? starost je, pak se na bure sirota
 valje prelajati. Op. Mateše) Po mojoj nemoj
 glavu, ova njegova bol bi se morala po
 duhtorsku zvat: "pravniš *sepibus* kom di-
 šperacijom". Zato ja od te njegove boli niš
 neverujem, pak Bog. Drugi govore, da su
 ga špedili va špital, aš da su se bali, da
 ni njim kakov hrastić pokrečil. (A bi ne-
 volja opaljenu, ter ni leg senica kako i
 ja. Op. Zukvarića.) *Pijušto* da će tako
 i bit, aš da su ga Spincići vijevali svojni
 više puti, nako je po Sele grmđi ogleda-
 val. (To ni istina niš. Lumberto su ono
 po Sele iskali njezlo od kosid. Op. Lu-
 štrot.) Namor neka su i od penić

Za duhtora *Fritaju* neka trošt puno
 besed. On je pul sve te magarji najbolje
 paseval. Drugem je kapalo na čepić, a
 njemu teklo na *tapun* i čepid. Nego nisu
 ni oni taneki u Istriji čakli. Kako se vidi,
 stariji su ono maćli nego on. Kada su
 nebore videli, da ni ni o svegamaćuji,
 stisnuli su lepo i srđacno svoj žep, pak
 piši me va uho. Samo kada ter kada šknut
 nu kakova kočšina. Tolé ga jušto ako bi
 ga kralja još potrebi imeli.

Sveto vanjše govori: Bog dopušta
 zlo na ov svet, ale joh onemiu, po kem
 pride. A to zlo Bog dopušta, da se greš-
 nički obrate i spokore. Tako i ovo zlo od
 maćje *kumedijs* mnogeh je preobratilo i
 napravilo na pravu stazu. Sada je mnogem
 i mnogem pala mrena z očiju, pak znaju,
 ki njim je prijatelj, ki neprijatelj. Meč temi
 obraćenemi uestahno jih je, ki bi bili
 svojni drage volje dali deset glav za du-
 tortu, da njim je samo namignul, a sada
 neznam, ako bi va njega ni blatan postol
 otili.

Da vam istinu rečem, s ovnu maćjum
kumedijs se je Kastavščina uestahno
 spurgjala. Jedino bi trebe dat još nekama
 slatnara, santoniki, kamamili, al onega
Vlahonega, neka se ti prazi spurgaju pak
 da budu ljudi a ne luti.

A sada: tiho s lonci! Drugi put, ako
 me bude gdo pošlušat, ču pak ku žugnat
 od našega sabora ili dijati va Pale.
 Maćji kašali.

Javna zahvala
 Zahvaljujem ganutim srecem prijateljem
 i znancem, koji su prigodom težke i nagle
 bolesti nezabervane moje supruge
MARIJE
 nastojali olahkočiti mi mučne trenutke, a
 prilikom njezine smrti i pogreba izkazali
 miloj pokojnici zadnju počast, a meni ob-
 laživali prorgovku bol, naročito zahvaljujem
 velečastnom svetećenstvu u učiteljiam, kano
 i svim ostalim, koji su sproveli premilu
 pokojnicu od hladna groba. Od mene budi
 svima srđacna hvala, a od Boga im plaća.
 U Žminju 30. travnja 1898.
 Rastavljeni suprug
Vinko Galzigna.

Prijateljem pčela
 undja iz svoga I. racionalnoga pčelinjaka
 tekom ove sezone rojevo krasne roje
izvrstne domaće pčela
 uz najnižu cianu.
 Naručbe moli što prije, jer su ove godine
 pčela izvrstno prezimile, te se može oće-
 kivati rane rojeve. Pošilje se jih najbolje
 postom. Na možebitne upite plade na-
 prednoga pčelarenja rado odgovara.
Fran Ryšlavj, župnik
 Mune—Podgrad—Istra.

Stročjke
proti peronospori
inženira ŽIVICA te bren-
tače, koje ostaju uvijek
jednake i pripravne bilo u
suhom bilo u vodi, jesu naj-
trajnije između svih dru-
gih; dobivaju se u radionici
rečenoga u trgovačkoj ulici
(Via Commerciale) br. 11
gdje se čite također ba-
dava prospekti i cijenici.

Prave brnske, sukrne tvari

Jedan ošpon	for. 3-16 is dobro	PRAVE
3-10 m. dug, do-	" 4-10 is dobro	SVIJE
statian za muž-	" 4-60 is dobro	VINE
ko odjelo stoji	" 6- is bolje	
samo	" 7-75 is fino	
	" 9- is najljepše	
	" 10-60 is još finije	

Jedan ošpon za crno balsamsko edlelo for. 10.
Tvari za geraje kapite, Bodou, Peravinsu,
Daskings. Tvari za državne i željezničke št-
novnike, najfinije Kamagarske i Chavajste št-
novnike, razaslije uz tvorničke cene kao čvrsto, solidno
i vrlo dobro poznato

**Skladište tvor-
ničkog sukna Kiesel-Amhof u Brnu**

Uzorek sadava i francos. Pošiljka vjerne uzorka.

Pozor! P. n. obćinstvo upozoruje se oho-
lato na to, da stoji tvari mnogo manje, ako
se ih izravno narudi nego li one, koje se pose-
dovanjem trgovaca nabavi. Tvrdka **Kiesel-
Amhof u Brnu** razaslije sve tvari
u prave tvorničke cene bez odbitka, što ga daju
krojačem, koji škodi silno privatnim strankam.

PRAVA

Član 22. i 23. (20. i 21. čl.)
Sudbina 4. i 5. čl.

Kaiserlich
K. u. M. Hof-
apothek-
meister
Kaiserlich-
Hof-
apothek-
meister
Kaiserlich-
Hof-
apothek-
meister

Skladišće pokućstva

trdke Aleksandra Levi Minzi

Trst, Via Riborgo, 21 i Piazza vecchia br. 1

Skladišće pokućstva i tapetarije svakojakih nacrti iz vlastite radio-
nice. Bogato skladišće zrcala i svakojakih slika. Na zahtjev šalje
se ilustrovan cjenik badava i franko. Naručene predmete postavlja
se na parobrod ili na željezničku postaju bez troškova naručitelja.
Naručbe preuzimlje za Istru i Dalmaciju.

Pserhoferova
LJEKARNA K „ZLATNOJ DRŽAVNOJ JABUCI“
Beč, L., Singerstrasse broj 15.

J. Pserhofera pilule za čišćenje

Iskušeno, lahke probavljajuće od mnoge ljekarna obćinstvu preporučeno lučno sredstvo.
Ove pilule su one iste, koje su već od mnogo stoljeća pod imenom „pilule za čišćenje
krvi“ obćinstvu poznate i koje se prave samo u ljekarni k „Zlatnoj državnoj jabuci“ Beč L,
Singerstrasse 15.

Od ovih pilula stoji: 1 kutija sa 15 pilula 21 novč., 1 zamet sa 6 kutija 1 for. 5 novč.
Ako se prije pošalje dotični lmos, stoji franko: 1 zamet pilula 1 for. 25 novč., 2 zameta
2 for. 80 novč., 3 zameta 3 for. 85 novč., 4 zameta 4 for. 40 novč., 5 zameta 5 for. 20 novč., 10
zameta 9 for. 20 novč. (Manje od 1 zameta nemože se poslati.)

Umoljava se, da se izrično zahtjeva „J. Pserhofera pilule za čišćenje“
i da se na to pazi, da nosi pokrov svake kutije ime „J. Pserhofer“ i to crvenom tintom
košto i poduka gleda porabe.

Balzam za zimu od J. Pserhofera i Jozna
40 novč., franko 65 novč.
I. Pserhofera trojevit sok za liječenje, jedna
našlja 50 novč.
Iv. Pserhofera Kropf-balsam 1 našlja
40 novč.
Stolovi Kola-Preparati izvratno sredstvo
za liječenje želuca
i nerva. 1 l. kola-vina ili Elixira 3 for., pol litra
1 for. 60 novč., četvrt litra 35 novč.
I. Pserhofera gorka tinktura za že-
ludac (prije i zv. životna esenca) po lagano
raztapajuće sredstvo za otklavljanje

Uplivom na želudac kad isti slabo probavlja. Ci-
jena našlja 22 novč., 12 našlja 1 for. 2
1 for. 50 novč.
I. Pserhofera balzam za rane 1 našlja
50 novč.
Tanochinin-Pomada od Pserhofera najbolji
sredstvo da rasin vlaš.
1 kutija for. 2.
Obilz za liječenje-rane od prof. Stendel-
1 našlja 50 novč.,
franko 75.
Sol za posvemašno čišćenje od A. W.
domaće sredstvo proti slaboj probavi, 1 paket
1 for.

Osim ovjđe navedenih preparata, nadje se sve u austrijkim novinama oglašene tuzemne
i inozemne farmaceutičke preprate d'elomice u zalibi, djelomice se ih, ako ih nema u zalibi,
najbrže i najjeftiniji pripravu.

Pošiljke po pošti obavljaju se najbrže, ako se prije pošalje novac, veće naručbe također
poštanskim poduzećem.

Ako se prije pošalje novac, (najbolje poštnom naputnicom) stoji poštarina
mnogo manje nego sa poštarskim poduzećem.

Tiskarna Gutenberg
Njalka ces. kralj. univerzitetne tiskarno „Styria“
13 Sackstrasse — GRADEC — Sackstrasse 13
TOVARNA ZA OBRITNE IN CONTO-KNJIGE
sistem „Patent Workmann Chicago“
Raznirni navod — Knjigovestvo.

priprećuje se za prijazne naručbe se zatrdilom primernih cen in točne potrebo.

Izdjelovanje svakovitih tiskovnih kakor: časnikov, rektorovov u svakem obsežju, brošur, pla-
katov cenikov, ratonov, memorandov, okružnic, papirja za liste in zavilke u napisem
naslovnih listov jedinih list, pavilni list, itd. — Bogata zaloga glavnh. Conto-Corrent-knjig,
Saldi-Coat, Fakture Debitoren, Creditoren, Casaa-knjig, Strazza, Memorial, Journalov
Prima-note, odpravnih, menjilnih časov-zapadnih in knjig za kopiranje, kakor tudi vseh po-
možnih knjig, potom raznirnega (črtanoga) papirja, Conto-Corrent, svilenoga papirja za
kopiranje, listov iz kavečka za kopiranje, skledio iz cinka za kopiranje itd.

Za naručbe in padalnja pojasnila obrniti se je do glavnoga zastopnika

Trst, Via delle Acque 5 — **ARNOLDO COEN** — Trst, Via delle Acque 5

U ljekarni A. TOMAJA nasljednik

ZAGREB **A. WINGER** **ZAGREB**
Ilica br. 12 Ilica br. 12

dobivaju se osim ostalih liekova nekoji obće prokušani i vrlo koristni, osobito preporake vriedni ljekovi:

Mazilo proti kostobolji ili protinu, reumatizmu, kalanju i trganju u kostih, ukročnosti ili grčevom u žilah, boli u kakovih i križih, kostenom poganec, probadanju svakovratnim nazeham. Cijena 80 novč.

Mazilo za blago osobito za konje i volove proti kostenoj boli, grčevim, nategnutim žilam, ukročnosti i oteklini poslje težkoga napora, za objačivanje i okrepiljivanje žila i živaca. Jedna našlja 80nč.

Antiseptična voda za usta i zube sadržavaju se zubi od kvarenja sprječuju i ublažuju zubobolju, učvršćuju meso oko zubi, razričkavaju usta, uklanjaju neugodan vonj. — 1 našlja 60 novč.

Puder-Eglantine. Najbolje sredstvo za poljepšavanje i pomladivanje lica te osvježuje i ugodnog mirisa. Nagradjeno na pariskoj izložbi zlatnom diplomom. Dobiva se u bojah: bijeloj, ružičastoj i žutkastoj. — Cijena kutiji 1 for.

Fina smrekova esencija (Fichtensadel Essenz) za čišćenje i razkuživanje zuba u zobah, za disanje i za plućobolne. — Po 50 novč.

Savon Eglantine. Najfiniji sapun od svih sapuna. On osvježuje te pomladjuje lice, sastavljen je od najčistih tvari, a odlikuje se vanredno ljublim mirisom. — Jedan kcmad stoji 50 novč.

Tekućina proti izpadanju vlasi učvršćuje i hrani keranje vlasi, odstranjuje prhuti i pospješuje rast kose. — 1 našlja 50 novč.

Mirisna žesta za sobe kaditi nako kapi šire po sobi preugodan miris. — Flašica 30 novč.

Mast proti lišaju, kvasam, peručini i ospitocim. — Jedan lončić 60 novč.

Otrov ili čemer za stenice ili kime. — Flašica 60 novč.

Antisutin. Pruh proti znojenju ili potu, proti zajedinj. — Skatija 50 novč.

Antifebrile od Rodiusa proti groznici ili zimnici. — Manja bočica 70 novč.

Tinktura za kurje oči izvratno sredstvo. — Cijena 50 novč.

Polibromov sirup po dr. u. Nikoli Selaku lieči nepokoj, glavobolju, trzanje, isteriju, zudbu, rasne grčeve. — Cijena 1 forin 50 novč.

Dr. a Spitzera pomast za lice proti sunčanim pjegam, madežem, ravnim pjegam ili šekovom, odstranjuje prekomjerno rumenilo lica i nosa, brapavost, ospitocne na lice; proizvadjja gladkost, nježnost; bjelocit i štoću obraza i ruku. — Cijena većem lončiću 1 for. — K tome spada još borakov sapun po 40 novč.

Ljekovito Pepsinovo vino proti želudacnom ka-
tatu, lošoj probavi. — Cijena 1 forin.

Seker Extrakt za bolest jetara i slezene. Cijena 1 for. 25 novč.

Fine parfume, mirisave vodice, razne pomade i boje za farbanje kose, da siede kose pacrne, fine sapune, praške za gasp., sredstva za poljepšavanje; praške za čišćenje zubi, tjestine za zube, od kojih zubi postaju bijeli.

Spužve za umivanje, kefice za zube.
Razne sprava iz kautuka, bandaže, povoji za rane, pojase, kirurške sprave.
Ruskoga čaja, finog Jamaika-Ruma, Malaga-vina, francuskoga Cognaca
Zaliba mineralnih voda.

Sve po novinah oglašene medicinske specialitete. — Tko narudi za pet forin! vrednosti, plaćam sam poštarinu.

Odgovorni urednik i izdavalac Mate Mandić
Tiskara Delenca u Trstu